

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 30. travnja 2024.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 41 pravni akt na hrvatskome jeziku**, od toga 22 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 19 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 30. travnja 2024.

SIGURNOST I OBRANA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2024)</u> <u>150</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Programa za europsku obrambenu industriju i okvira mjera za osiguravanje pravodobne dostupnosti i opskrbe obrambenim proizvodima („EDIP”)	10. 4. 2024. 6. 6. 2024.

MEĐUNARODNA TRGOVINA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2024)</u> <u>159</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o pružanju makrofinancijske pomoći Hašemitskoj Kraljevini Jordanu	18. 4. 2024. 14. 6. 2024.

PRORAČUNI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2024)</u> <u>921</u>	Prijedlog NACRT IZMJENE PRORAČUNA br. 3 ZA OPĆI PRORAČUN ZA 2024. Povećanje sredstava za Ured europskog javnog tužitelja zbog pristupanja Poljske i očekivanog sudjelovanja Švedske	11. 4. 2024. ...
<u>COM (2024)</u> <u>920</u>	NACRT IZMJENE PRORAČUNA br. 2 ZA OPĆI PRORAČUN ZA 2024. UNOŠENJE VIŠKA IZ FINANCIJSKE GODINE 2023.	26. 4. 2024. ...

ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2024)</u> <u>132</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o poboljšanju i izvršavanju radnih uvjeta pripravnika i suzbijanju prikazivanja redovnih radnih odnosa kao pripravništva („Direktiva o pripravništvu”)	24. 4. 2024. 21. 6. 2024.

INFORMACIJA O ODRŽANOJ KONFERENCIJI PREDsjedNIKA PARLAMENTA EUROPSKE UNIJE

Konferencija predsjednika parlamenata Europske unije (dalje u tekstu: Konferencija) održana je u okviru parlamentarne dimenzije španjolskoga predsjedanja Vijećem Europske unije (EU), od 21. do 23. travnja 2024. u Palmi (Palma de Mallorca). Zbog parlamentarnih izbora, održanih 17. travnja 2024. godine, izaslanstvo Hrvatskoga sabora nije sudjelovalo na Konferenciji. Detaljnije informacije o Konferenciji i prateći dokumenti dostupni su na mrežnim stranicama IPEX-a.

Konferencija okuplja predsjednike nacionalnih parlamenata država članica Europske unije (EU) i Europskoga parlamenta (EP) s ciljem razmjene mišljenja, informacija i iskustava o aktualnim temama koje se odnose na ulogu parlamenata i organizaciju parlamentarnog rada. Konferencija, također, nadgleda koordinaciju međuparlamentarnih aktivnosti EU-a. Konferenciju organizira parlament države članice koja je predsjedala EU-om u drugoj polovini prethodne godine.

Glavni naglasci Konferencije

Na Konferenciji su održane **dvije tematske rasprave** (sesije):

- (i) ***Strateška autonomija EU-a suočena s novim izazovima za liberalne demokracije u vrijeme društvenih medija i umjetne inteligencije u pogledu vanjske i obrambene politike: ilegalna invazija Rusije na Ukrajinu i sukob na Bliskom istoku,***
- (ii) ***Jačanje EU-a iz ekonomske i socijalne perspektive: nova fiskalna pravila EU-a i jačanje Ekonomske i monetarne unije u kontekstu budućeg proširenja, socijalnih prava i izazova povezanih s okolišem i klimatskim promjenama.***

Pozdravne govore održali su predsjednik Senata **Pedro Rollán**, predsjednica Zastupničkog doma **Francina Armengol** te **Njegovo Veličanstvo kralj Španjolske Filip VI.**

Glavne poruke iznesene u pozdravnim govorima odnosile su se na izazove s kojima je suočena EU te na potrebu jačanja vanjske i obrambene politike EU-a i strateških partnerstva. Naglašena je uloga parlamenata i parlamentarizma u rješavanju kriza, odnosno dijaloga kao temeljnog alata za prevladavanje kriza i postizanja mirnog rješenja sukoba. Istaknut je značaj Sredozemlja, kao regije brojnih transformacija kroz povijest, koja povezuje različite kulture i religije, ali je često i poprište sukoba i migracija stanovništva.

Kralj Filip VI. osvrnuo se na početak španjolskog predsjedanja Vijećem i konferenciju u Leónu (lipanj 2023.) kojom je obilježen Međunarodni dan parlamentarizma te je podsjetio sudionike Konferencije na povijesne korijene parlamentarizma i istaknuo ključnu ulogu koju imaju parlamenti u promicanju razvoja demokracije diljem svijeta.

Nakon pozdravnih govora uslijedila su uvodna izlaganja na **prvu tematsku raspravu**.

Video porukom sudionicima se obratio predsjednik Vrhovne Rade Ukrajine **Ruslan Stefančuk**, koji je zahvalio EU-u na potpori, humanitarnim, materijalnim i svim ostalim oblicima pomoći te je upoznao sudionike s teškom situacijom u Ukrajini, jačanjem pritiska s ruske strane i ogromnim gubicima s obzirom na stalna raketiranja, koja najviše pogađaju civilne ciljeve. Ponovio je kako Ukrajina računa na sve oblike pomoći i sveobuhvatni pristup rješavanju krize, jer je zaštita Ukrajine ujedno i zaštita ne samo Europe već cjelokupnog međunarodnog poretka.

U nastavku svoja izlaganja održali su: predsjednica češkog Zastupničkog doma **Markéta Pekarová Adamová**, predsjednik talijanskog Zastupničkog doma **Lorenzo Fontana**, predsjednik austrijskog Nacionalnog vijeća **Wolfgang Sobotka**, predsjednica njemačkog Bundestaga **Bärbel Bas** te predsjednik poljskog Sejma **Szymon Hołownia**.

Nakon uvodnih izlaganja otvorena je rasprava u koju su se uključili sudionici Konferencije.

Glavne poruke izlaganja ključnih govornika, kao i svih uključenih u raspravu povezanu s agresijom Rusije na Ukrajinu, sukobom na Bliskom istoku te izazovima i opasnostima koje proizlaze iz novih tehnologija, društvenih medija i umjetne inteligencije bile su jedinstvene. Govornici su osudili rusku agresiju, pružili bezrezervnu podršku Ukrajini i podržali proces proširenja Unije. Istaknuli su kako je situacija na Bliskom istoku velika prijetnja svjetskom miru, potrebu prevencije daljnjih eskalacija sukoba, suprotstavljanje jačanju antisemitizma te nužnost pružanja pomoći stanovništvu Gaze, posebno ženama i djeci, čije stradanje predstavlja humanitarnu katastrofu. Osudili su teroristički napad Hamasa na Izrael i naglasili nužnost postizanja rješenja s dvije države – Izraela i Palestine. Podržali su stratešku suradnju EU-a i NATO-a, kao i ulazak Švedske i Finske u savez. Složili su se da veliki problem predstavlja ogromna količina dezinformacija, govora mržnje, propagande i lažnih vijesti koja se širi društvenim mrežama i potvrdili kako je potrebna regulacija novih tehnologija te provedba jasne komunikacije temeljene na istini, činjenicama i pouzdanim informacijama. Potvrđena je potreba promicanja koncepta otvorene strateške autonomije EU-a, koja omogućuje postizanje autonomne sposobnosti Unije u smislu odgovora na krize i međunarodne sukobe te djelovanja kao globalnog aktera s geopolitičkim značajem u okviru multilateralizma i međunarodnih odnosa.

Drugu tematsku raspravu otvorili su prvi potpredsjednik EP-a **Othmar Karas**, u ime predsjednice EP-a **Roberte Metsole** i predsjednik Helenskog parlamenta **Constantine Tassoulas**.

Othmar Karas naglasio je potrebu reforme europskog okvira gospodarskog upravljanja kako bi se adekvatno odgovorilo na tekuće izazove. Istaknuo je zajednički cilj koji uključuje prelazak na održiv, otporan i uključiv gospodarski model, omogućen širenjem digitalnih i zelenih tehnologija. Constantine Tassoulas također je izdvojio važnost zelene tranzicije, kao i potrebu prilagodbe novim fiskalnim pravilima.

Tijekom rasprave sudionici su pozdravili politički dogovor o reformi okvira gospodarskog upravljanja EU-a, čiji je cilj osigurati održivo smanjenje deficita i duga, uz posebnu zaštitu ulaganja u četiri prioritetna područja za budućnost EU-a (zeleno, digitalno, socijalno i obrambeno). Složili su se kako jačanje gospodarskog položaja Unije omogućuje ostvarivanje ostalih ciljeva. Istaknuta je potreba jačanja kapaciteta obnovljive energije, energetske povezivanja i energetska neovisnost Unije. Nova gospodarska konstrukcija trebala bi služiti povećanju konkurentnosti EU-a i jačanju investicija, zaključili su sudionici.

U **završnoj sesiji** usvojeni su Zaključci Predsjedništva te je održana rasprava o ulozi parlamenata u funkcionalnoj liberalnoj demokraciji.

Govornici su još jednom istaknuli ulogu parlamenata u očuvanju mira, slobode i demokracije. Othmar Karas je u svojem obraćanju govorio o inicijativi usmjerenoj na izradu zajedničke Povelje o ulozi parlamenata u funkcionalnoj liberalnoj demokraciji, koja ističe temeljna načela i ključne elemente modernog parlamentarizma svojstvenog liberalnoj demokraciji, uzimajući u obzir Zaključke Konferencije predsjednika parlamenata EU-a, održane u Pragu 24. i 25. travnja 2023. i Deklaracije iz Leóna o parlamentarizmu, usvojene na sastanku na vrhu u Leónu, od 30. lipnja do 1. srpnja 2023. Naglasio je kako je potrebna politička volja za provedbu načela koja će omogućiti jačanje parlamentarizma i liberalne parlamentarne demokracije.

Iako je postojala inicijativa da se Povelja usvoji već na ovoj Konferenciji, reakcije pojedinih nacionalnih parlamenata po primitku nacrt Povelje isticale su proceduralne pogreške, odnosno nedovoljnu prethodnu raspravu o nacrtu, uz druge primjedbe supstantivnog karaktera. Stoga je u usvojenim Zaključcima nacrt Povelje o ulozi parlamenata u funkcionalnoj liberalnoj demokraciji samo naznačen kao temelj za moguće rasprave i promišljanja u nacionalnim parlamentima i Europskom parlamentu o načinima unaprjeđenja modernog parlamentarizma u funkcionalnoj demokraciji koje bi se održale do kraja 2024. godine, s ciljem da se o rezultatima tih rasprava izvijesti na sljedećoj konferenciji predsjednika parlamenata EU koja će se održati u Mađarskoj u proljeće 2025. godine.

Sastanak (summit) predsjednica parlamenata EU-a i okrugli stol na temu ženskog vodstva

U nedjelju, 21. travnja 2024. u organizaciji španjolskog Zastupničkog doma održan je **sastanak predsjednica parlamenata EU-a i okrugli stol na temu ženskog vodstva**, pod pokroviteljstvom predsjednice španjolskog Zastupničkog doma **Francine Armengol**.

Ovu inicijativu pokrenula je 2022. godine tadašnja predsjednica poljskog Sejma Elżbieta Witek. Prvi sastanak održan je uživo na poljsko-ukrajinskoj granici u travnju 2022. Drugi sastanak održan je putem video-veze u svibnju 2022., treći u EP-u 12. listopada 2022., a četvrti na marginama Konferencije predsjednika parlamenata EU-a 23. travnja 2023. u Pragu. Na ovim sastancima sudjeluju isključivo predsjednice ili potpredsjednice nacionalnih parlamenata i EP-a.

Sastanak je okupio predsjednice i potpredsjednice parlamenata država članica EU-a i EP-a, kao i drugih gostujućih zemalja s posebnim partnerstvima s EU-om, kako bi razmijenili mišljenja o vodstvu žena u javnom životu. Predsjedala je predsjednica Zastupničkog doma Francina Armengol. Posebne gošće bile su **Mireia Badia**, izvršna direktorica i osnivačica StockCrowd IN, **Victoria Luengo**, glumica i dobitnica nagrade Princeza od Girone 2024. u odjelu za umjetnost te **Sara García Alonso**, znanstvenica i astronaut.

Na sastanku je usvojena Zajednička izjava, u kojoj se, između ostaloga, pozdravlja inicijativa predsjednice belgijskog Zastupničkog doma **Eliane Tillieux**, da se pozovu predsjednici i izaslanstva nacionalnih domova/parlamenata i Europskoga parlamenta da supotpisuju Zajedničku izjavu za rodno osjetljivije parlamente. Ova je inicijativa predstavljena na 71. plenarnom sastanku COSAC-a, održanome u Bruxellesu u ožujku 2024. godine. Zajednička izjava za rodno osjetljivije parlamente nalazi se u prilogu Zajedničkoj izjavi predsjednica parlamenata EU-a..

Sastanak predsjedničke Trojke i parlamenata juga

U okviru Konferencije, u ponedjeljak 22. travnja 2024., održan je sastanak predsjedničke Trojke (Češka Republika, Španjolska, Mađarska i EP), a u utorak 23. travnja 2024. sastanak parlamenata juga (Španjolska, Francuska, Italija, Portugal, Grčka, Cipar i Malta) kako bi raspravili situaciju povezanu s imigracijama u južnom području europskih granica i naglim povećanjem protoka sirijskih državljana iz Libanona na Cipar te mogućim zajedničkim akcijama u tom pogledu. Sastanku je prisustvovao i potpredsjednik Europskoga parlamenta Othmar Karas.

IPEX

Sudionici Konferencije pozdravili su Zaključke IPEX-a usvojene na sastanku glavnih tajnika parlamenata EU-a, održanom u Madridu 29. siječnja 2024. Zahvalili su češkom parlamentu na predsjedanju Upravnim odborom IPEX-a i na domaćinstvu godišnjem sastanku korespondenata IPEX-a 2023. godine. Pozvali su države koje su dobile status kandidata za članstvo u EU da se pridruže IPEX mreži. Također, izrazili su potrebu aktivnog rada na provedbi i razvoju Tekućeg radnog programa IPEX-a 2024. – 2026., za vrijeme španjolskog predsjedanja Upravnim odborom IPEX-a, koje započinje po završetku Konferencije predsjednika parlamenata EU-a i traje do kraja sljedeće.¹

INFORMACIJA O ZAJEDNIČKOJ EUROPSKOJ DIPLOMI

Europska komisija je 27. ožujka 2024. predstavila **tri inicijative** za poticanje transnacionalne suradnje među visokim učilištima s ciljem stvaranja **zajedničke europske diplome** nakon što

---

¹ Sastav Upravnog odbora IPEX-a za 2024. – 2025. (zapčinje po završetku Konferencije predsjednika parlamenata EU-a, koja se održava od 21. do 23. travnja 2024.); članovi po dužnosti: Španjolska (predsjedala), Mađarska, Danska, Belgija i Europski parlament.

je 2020. u [Komunikaciji o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.](#) utvrdila potrebu za olakšavanjem provedbe zajedničkih studijskih programa saveza u visokom obrazovanju. Europska diploma koju sveučilišta mogu dodjeljivati dobrovoljno koristila bi studentima i zajednici visokog obrazovanja tako što bi se povećala mobilnost u svrhu učenja unutar EU-a i poboljšale transverzalne vještine studenata. Također, doprinijela bi zadovoljavanju potražnje na tržištu rada i povećala zapošljivost diplomanata, a istodobno privukla studente iz cijelog svijeta i povećala europsku konkurentnost.

Nove tri inicijative **uklanjaju pravne i administrativne prepreke partnerskim sveučilištima** koja pokreću atraktivne zajedničke studijske programe na preddiplomskoj, diplomskoj ili doktorskoj razini. U prijedlozima se uvažavaju institucionalna autonomija sveučilišta i akademska sloboda. U potpunosti se poštuju nadležnosti država članica i regionalnih vlada u području visokog obrazovanja.

Predmetni paket dokumenata sastoji se od Komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija Plan za europsku diplomu te dva prijedloga preporuka Vijeća za potporu sektoru visokog obrazovanja.

Predstavljeni nacrt za europsku diplomu utire put **novoj vrsti zajedničkih studija** koji bi se provodili na dobrovoljnoj osnovi na nacionalnoj, regionalnoj ili institucionalnoj razini i koji bi se temeljili na zajedničkom skupu kriterija dogovorenih na europskoj razini. Takva bi europska diploma **smanjila birokraciju** i visokim učilištima iz različitih zemalja omogućila neometanu prekograničnu suradnju i pokretanje združenih studija.

U **Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija Plan za europsku diplomu** [COM\(2024\) 144](#) se predlaže **konkretan plan suradnje** između država članica EU-a i sektora visokog obrazovanja u cilju stvaranja europske diplome koja bi se automatski priznavala u cijelom EU-u. S obzirom na raznolikost sustava visokog obrazovanja u EU-u, Komisija državama članicama predlaže postupan pristup uvođenju europske diplome na jedan od dva moguća načina:

- Pripremna europska oznaka: oznakom bi se naglasila europska dimenzija studijskog programa. Dodjeljivala bi se zajedničkim studijskim programima koji ispunjavaju predložene europske kriterije: studenti bi kao potvrdu dobili oznaku europske diplome zajedno sa zajedničkim diplomama.
- Europska diploma: nova vrsta kvalifikacije temeljila bi se na zajedničkim kriterijima i imala bi uporište u nacionalnom zakonodavstvu. Diplomom bi zajednički dodjeljivalo nekoliko sveučilišta iz različitih zemalja ili bi je eventualno dodjeljivao europski pravni subjekt kojeg bi takva sveučilišta osnovala. Studenti bi dobili „europsku diplomu” koja bi se automatski priznavala.

Komisija se obvezuje olakšati i podupirati države članice u radu na europskoj diplomi nizom konkretnih mjera, uključujući laboratorij za politike u području europskih diploma koji će se podupirati u okviru [programa Erasmus+](#) te 2025. u okviru tog programa u suradnji s agencijama

za akreditaciju i osiguranje kvalitete, sveučilištima, studentima te gospodarskim i socijalnim partnerima država članica planira pokrenuti „projekte koji otvaraju put prema europskoj diplomi” kako bi im pružila financijske poticaje da se uključe u proces uvođenja europske diplome. Naime, nacrt za europsku diplomu temelji se na šest pilot-projekata koji uključuju više od 140 visokih učilišta iz cijelog EU-a.

U **Prijedlogu preporuke o europskom sustavu osiguravanja kvalitete i priznavanja kvalifikacija u visokom obrazovanju** [COM\(2024\) 147](#) države članice i visoka učilišta pozivaju se da **pojednostave i poboljšaju postupke i prakse osiguravanja kvalitete**. To su preduvjeti za odgovornost i povjerenje te za poboljšanje rezultata sveučilišta. Države članice pozivaju se da poduzmu mjere kojima bi visokim učilištima omogućile da svoju ponudu programa brže prilagođavaju društvenim potrebama. Preporukom se podržavaju inovativna pedagoška rješenja i omogućuje visokim učilištima stvaranje transnacionalnih programa zajamčene kvalitete koji će se automatski priznavati u cijelom EU-u. Europska diploma bit će utemeljena na temeljitom osiguranju kvalitete i automatskom priznavanju.

Cilj je predložene **Preporuke o privlačnim i održivim karijerama u europskom obrazovanju** [COM\(2024\) 145](#) dati priznanje i nagraditi osoblje uključeno u prekogranični rad u obrazovanju i inovativne metode poučavanja. Ona sadržava preporuke za rješavanje nejednakog priznavanja različitih uloga koje osoblje može imati uz istraživanje, kao što su podučavanje i ulaganje u promicanje održivog razvoja u nacionalnim sustavima visokog obrazovanja. Također, potiče države članice na promicanje transnacionalnih obrazovnih aktivnosti.

Sljedeći koraci

O paketu će se u narednim mjesecima raspravljati s Vijećem EU-a i ključnim dionicima u visokom obrazovanju zbog čega je nužna suradnja Komisije s Vijećem, državama članicama, sveučilištima, studentima te gospodarskim i socijalnim partnerima.

Uredništvo: Tanja Babić, Tatjana Briški, Mirna Matković, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak [©Hrvatski sabor](#) / Kontakt: ured-mep@sabor.hr